

Sprawozdanie z działalności bibliotek zakładowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2005

I. Struktura organizacyjna

W bieżącym roku sprawozdawczym odnotowano ważne zmiany organizacyjne. Kontynuowano prace dotyczące selekcji i melioracji zbiorów bibliotek zakładowych Wydziału Biologii w związku z utworzeniem Biblioteki Wydziału Biologii na Morasku. Uporządkowano i włączono do niej 3 biblioteki. Nadal prowadzono tego typu prace w czterech innych jednostkach. Również to samo zadanie postawiono wszystkim bibliotekom instytutowym, katedralnym i zakładowym wydziału. Zakończono prace budowlane nad gmachem Biblioteki Wydziału Neofilologii. Dnia 28 kwietnia 2004 r. podpisany został odbiór techniczny obiektu. W ciągu roku prowadzono prace nad wyposażeniem w sprzęt meblowy i komputerowy I poziomu. Wprowadzono częściowo zbiory Biblioteki Instytutu Filologii Angielskiej. Rozpoczęto prace nad wdrażaniem systemu Horizon w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji. Przygotowano założenia do projektu budowy nowego gmachu Wydziału w tym i dla Biblioteki Wydziałowej. Również opracowano założenia projektowe dla Biblioteki Wydziału Chemii zlokalizowanej w gmachu Wydziału Chemii na Morasku. Zakończono prace nad projektem budowy wolnostojącego budynku Biblioteki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej na zapleczu Collegium Maius. Po zakończeniu II etapu budowy Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych podpisano w dniu 9 grudnia 2004 r. odbiór techniczny Biblioteki Wydziału. Do końca roku kalendarzowego trwały prace nad uzupełnieniem wyposażenia jednostki w sprzęt meblowy i komputerowy.

W podsumowaniu należy zaznaczyć, że w trakcie organizowania się i na etapie wyposażenia w sprzęt meblowy i komputerowy są: Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz Biblioteka Novum. Poza tym na etapie projektowania jest Biblioteka Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej.

Biblioteki zakładowe tworzą system biblioteczno-informacyjny i funkcjonują jako specjalistyczne biblioteki naukowe: wydziałowe, instytutowe, katedralne, zakładowe oraz pozawydziałowe.

System tworzą: 9 bibliotek wydziałowych (Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwyziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Teologicznego i Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu) oraz 12 instytutowych i 2 katedralne. Poza tym w skład struktury wchodzi biblioteki: Obserwatorium Astronomicznego, Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise i Ogrodu Botanicznego.

W roku 2005 prawo do wystawiania bibliotecznych prolongaty kart bibliotecznych uzyskały dwie kolejne biblioteki systemu: Wydziału Fizyki i Instytutu

Etnologii i Antropologii Kulturowej. Dotychczas to prawo posiadały: Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Historii i Biblioteka Instytutu Prahistorii.

W analizowanym roku wprowadzono zarządzenie Rektora Nr 135a z dnia 1 stycznia 2005r. dotyczące przeprowadzania skontum w bibliotekach systemu w latach 2005 – 2009 w zadeklarowanych terminach przez jednostki.

W 2005 r. zorganizowano 16 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących, a przede wszystkim związanych z wdrażaniem systemu Horizon, retrokonwersją księgozbiorów, serwisem komputerowym, prenumeratą czasopism polskich i zagranicznych (Biblioteka Uniwersytecka) oraz szkoleniem pracowników nowoprzyjętych i w systemie Horizon.

Zgodnie z przyjętymi założeniami zorganizowano dla pracowników systemu wyjazd szkoleniowy do Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego w dniu 17 czerwca br., w którym uczestniczyło 85 osób.

Stan etatowy bibliotek zakładowych wynosił na koniec roku 161 etatów bibliotecznych i inżynierijno-technicznych. W czterech jednostkach zdublowano etaty na czas określony ze względu na dłuższe zwolnienia pracowników /Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych Wydziału Studiów Edukacyjnych/. W ramach tej liczby etatów pracowało 180 osób.

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawia się następująco:

	2004	2005
bibliotekarze dyplomowani -	3	3
służba biblioteczna -	146 1/2	152
inżynierijno-techniczni -	11 1/2	6
ogółem etatów:	161	161

Struktura wykształcenia pracowników przedstawiała się następująco:

Wykształceni e	2001		2002		2003		2004		2005	
wyższe	123	78,34	128	77,56	136	79,07	140	79,55	144	80,00
średnie	32	20,39	35	21,22	31	18,03	36	20,45	33	18,33
zasadnicze	2	1,27	2	1,22	5	2,90	0	0	3	1,67
Ogółem	157	100,00	165	100,00	172	100,00	176,00	100,00	180	100,00

Obsada etatowa poszczególnych jednostek pozostała bez zmian. Z wykształceniem średnim dominują pracownicy w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Angielskiej, Wydziału Prawa i Administracji

Absencja chorobowa wynosiła 1862 dni tj. o 530 dni mniej w porównaniu z rokiem 2004 (2392). W przeliczeniu na 1 pracownika przypada 10 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawyżają urlopy zdrowotne i macierzyńskie(+ 3

urlopy macierzyńskie, 1 zdrowotny). W większości jednostek stwierdzono brak zwolnień lekarskich.

Z funduszu nagród otrzymało 30 osób nagrodę III stopnia, 3 osoby - II stopnia i 1 osoba - I stopnia tj. 16,67% ogółu pracowników /2004 r. – 30osób/.

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 1479 zł + 20% premii.

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont tj. działalności statutowej, badań własnych i dydaktyki /biblioteki wydziałowe/ na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych jest zakup książek i prenumerata czasopism polskich i zagranicznych zamawianych przez Bibliotekę Uniwersytecką na dany rok kalendarzowy oraz retrokonwersja księgozbiorów. W dalszej kolejności można odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem sprzętu komputerowego, meblowego, kodów kreskowych, pasków magnetycznych, czytników kodów kreskowych oprawą książek i czasopism opłatami pocztowymi, itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach zakładowych przedstawiało się następująco:

Nazwa biblioteki	Wydatki ogółem		Wartość zinventaryzowanych zbiorów	
	2004	2005	2004	2005
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	29654,95	115164,23	9378,64	10768,06
Biblioteka Wydziału Chemii	612521,26	0,00	74986,86	0,00
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	12736,11	19389,87	7360,30	13920,06
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	75583,00	65725,24	49153,00	46783,08
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	10681,44	10684,46	7693,07	9131,82
Biblioteka Wydziału Fizyki	520141,67	550000,00	22244,37	41204,04
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	7821,00	69836,52	4951,49	6499,68
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	24418,25	23077,32	11263,08	11692,20
Biblioteka Instytutu Historii	60000,00	79677,63	24032,08	33216,63
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	32313,85	51103,78	80664,97	26524,66
Biblioteka Instytutu Prahistorii	17405,58	16831,35	10429,00	6559,50

Biblioteka Katedry Muzykologii	16685,23	17360,86	11630,80	12153,00
Czytelnia Instytutu Wschodniego	11429,94	5551,51	10922,53	4867,80
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	57449,05	199146,02	57449,05	55968,82
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	117924,08	111259,98	79266,66	74893,33
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	211985,41	162807,80	44368,60	40838,88
Biblioteka Instytutu Geologii	17400,00	13181,86	8708,60	9382,04
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	48845,19	71572,02	26019,39	37002,77
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	98847,31	86066,73	53501,90	45230,29
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	38139,83	41093,50	27479,78	27347,87
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	20000,00	15000,00	5816,59	2812,32
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	43742,38	34234,17	21589,83	13014,37
Biblioteka Instytutu Orientalistyki	4792,43	4419,69	2523,78	2308,12
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	21643,19	25000,00	12474,15	16011,57
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	28210,48	3098,91	27202,48	2164,41
Biblioteka Ekokomunikacji	8203,41	45565,00	8203,41	45565,00
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	230151,78	287932,61	179926,25	182430,09
Biblioteka Wydziału Teologii	Inne źródło finansowania	0,00	Inne źródło finansowania	0,00
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	7408,38	8550,41	4866,18	4635,28
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	15732,97	2659,87	12820,32	2491,87
Biblioteka Collegium Języków Obcych	11823,15	6924,02	6444,04	3230,60
Biblioteka Ośrodka Alliance France	5451,28	0,00	5451,28	2496,09
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	4112,49	5302,67	1166,72	348,08
Ośrodek Kultury Austriackiej	7500,00	6300,00	1275,01	97,62
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	31958,25	21553,12	20127,74	10616,16

OGÓŁEM	2.462 713,34	2176071,21	931 391,95	802206,11
---------------	---------------------	-------------------	-------------------	------------------

Ogółem wydatki bibliotek zakładowych wynosiły **2.176.071,21 zł** /2004 - 2.462 713.34 zł/, przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości **802 206,11 zł** /2004 r. –931 391, 95 zł/. Wydatkowanie środków finansowych zostało zmniejszone o kwotę 286 642,10 zł w porównaniu z rokiem 2004. Natomiast wartość nabytków odnotowanych w inwentarzu jest również niższa o kwotę 129.185, 84 zł.

Należy podkreślić, że część bibliotek systemu miała możliwości uzyskania funduszy ze źródeł inwestycyjnych w ramach uczelni z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego i mebli na wyposażenie otrzymanych pomieszczeń (Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Ogrodu Botanicznego).

Biblioteki miały również przyznane środki finansowe przez władze dziekańskie i z rezerwy Rektora UAM w łącznej kwocie **199 432 zł** /2004 r. – 116 061 zł /. Władze dziekańskie poszczególnych wydziałów przyznały środki finansowe w kwocie **161 860 zł** /2004 r.–96 634 zł/ na kontynuowanie prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów specjalistycznych. W bieżącym roku dofinansowanie ze strony Rektora UAM było w wysokości 20% do kwoty przyznanej przez zainteresowane jednostki tj. **37 572,00 zł**. Dodatkowe środki finansowe otrzymała Biblioteka Instytutu Antropologii Kulturowej. Przyznane kwoty okazały się nadal za niskie w stosunku do ilości zbiorów podlegających retokonwersji w bibliotekach i możliwości pracowników, którzy zaliczyli szkolenia w tym zakresie.

Brak środków finansowych i wyposażenia w sprzęt komputerowy przyczyniły się do tego, że udział niektórych jednostek w pracach nad retrokonwersją jest bardzo krótki, a tym samym dostępność do katalogu komputerowego mała.

Wykaz bibliotek zakładowych, którym przyznano środki finansowe na retrokonwersję w roku 2005.

Lp	Nazwa biblioteki	Kwota Wydział	Kwota Rektor	Ogółem
1	Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej I Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	16000,00	3200,00	19200,00
2	Biblioteka Wydziału Teologicznego	1860,00	372,00	2232,00
3	Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	4500,00	900,00	5400,00
4	Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	2500,00	500,00	3000,00

5	Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	1000,00	200,00	1200,00
6	Biblioteka Wydziału Fizyki	0,00	0,00	0,00
7	Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	20000,00	4000,00	24000,00
8	Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	10000,00	2000,00	12000,00
9	Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	10000,00	2000,00	12000,00
10	Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	5000,00	1000,00	6000,00
11	Biblioteka Wydziału Chemii	2500,00	5000,00	3000,00
12	Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	10000,00	2000,00	12000,00
13	Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych i Biblioteka Instytutu Geologii	20000,00	4000,00	24000,00
14	Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	6000,00	1200,00	7200,00
15	Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	20000,00	4000,00	24000,00
16	Biblioteka Instytutu Prahistorii	6000,00	1200,00	7200,00
17	Biblioteka Katedry Muzykologii	2500,00	5000,00	3000,00
18	Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	20000,00	4000,00	24000,00
19	Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	4000,00	800,00	4800,00
20	Ośrodek Kultury Austriackiej	0,00	5200,00	5200,00
	RAZEM:	161.860,00	37.572,00	199.432,00

Zestawienie wydatkowania środków finansowych przekazywanych na retrokonwersję w latach 1999 – 2005.

Rok	Udział w kwocie	Razem
I półrocze 1999	50 % Rektor 50 % Wydziały 800,00 zł	58 800,00 zł 58 117 600,00 zł
2000	50 % Rektor 50 % Wydziały 400,00 zł	150 400,00 zł 150 300 800,00 zł
2001	50 % Rektor	125 013,00 zł 250 026,00 zł

	50 % Wydziały 013,00 zł	125	
2002	Rektor Razem Wydziały za 2002	100 000,00 zł 125 045,00 zł	225 045,00 zł
2003	Rektor Razem Wydziały za 2003	1 00 000,00 zł 135 000,00 zł	235 000,00 zł
2004	Rektor	20 927,00 zł 96 634,00 zł	116 061,00 zł
2005	Rektor Razem Wydziały za 2005	37 572,00zł 161 860,00 zł	199 432,00 zł
Ogółem Razem Rektor za lata 1999–2005 Razem Wydziały lata 1999–2005		592 712,00 zł 852 752,00 zł	1 445 464,00 zł

W latach **1999-2005** wydatkowano łącznie kwotę **1.445.964, 00 zł**, co pozwoliło na opracowanie 30% zbiorów wydawnictw zwartych zlokalizowanych w bibliotekach systemu bibliotecznego-informacyjnego uczelni. W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie i 7 bibliotek tytułem wystawiania kart bibliecznych i prolongaty. Te środki z reguły przeznaczone są na zakup książek i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej ilości bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono **36.973 wol.** druków zwartych i czasopism polskich oraz zagranicznych /2004 r. – 42 576 wol./, a ubytkowano 11 503 egzemplarze. W ramach zbiorów specjalnych selekcji zostały poddane przede wszystkim prace magisterskie. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy o **2.470 wol.** /2004 r. -24 619 wol./ w porównaniu z rokiem ubiegłym (bez uwzględnienia zbiorów specjalnych).

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów:

Rodzaj zbiorów	2001	2002	2003	2004	2005
Wydawnictwa zwarte	1 464 458	1 482 927	1 521 639	1 555 077	1 549 136
Czasopisma	290 259	319 965	326 827	321 137	381 998
Zbiory specjalne	105 600	165 552	175 402	172 273	128 474
Ogółem	1 860 317	1 968 444	2 023 868	2 048 487	2 059 608

**Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach zakładowych
na dzień 31.12.2004 r. i 31.12.2005 r.**

Księgozbiór						
Nazwa biblioteki	Wydawnictwa Zwarte		Czasopisma		Zbiory specjalne	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	37 779	40 000	17 463	30 000	46 036	0
Biblioteka Wydziału Chemii	24 182	24 508	23 056	23 369	24 313	24 669
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	47 566	47 762	1 832	1 885	1 038	1 059
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	139 311	141 114	10 372	10 468	10 834	11 361
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	12 213	12 557	492	495	513	605
Biblioteka Wydziału Fizyki	37 605	38 106	14 854	14 919	602	708
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	7 865	7 904	5 222	5 283	2 203	2 204
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	23 769	24 007	5 396	5 500	1 810	1 866
Biblioteka Instytutu Historii	130 900	132 017	41 248	41 960	534	535
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	40 322	41 268	1 000	1 000	18 125	18 189
Biblioteka Instytutu Prahistorii	22 625	22 825	15 368	15 419	683	700
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	35 324	35 893	23 185	23 606	881	967
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	162 426	161 240	8 846	9 932	0	0
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	43 787	45 107	24 440	25 246	432	449
Biblioteka Instytutu Geologii	9 341	9 546	14 895	15 128	0	0
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	43 150	44 629	11 485	11 848	1 534	1 779
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	68 584	69 240	1 580	1 490	5 690	5 821
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	106 716	106 082	6 192	6 358	6 198	6 357
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	57 341	57 839	13 480	13 312	4 318	4 574
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	87 697	88 330	1 197	1 367	4 039	4 058

Biblioteka Instytutu Orientalistyki	5 922	6 165	1 193	1 298	504	608
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	8 617	8 608	2 807	2 762	886	1 064
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	26 035	23 575	691	699	474	479
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	127 750	130 751	64 353	92 535	1 228	1 725
Biblioteka Wydziału Teologicznego	118 691	123 378	0	0	25 109	25 313
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	17 477	17 705	1057	18 583	664	729
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	18 033	18 034	0	0	2 000	845
Ośrodek Kultury Austriackiej	7 219	7 468	0	0	744	762
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 175	4 210	1851	1 908	222	215
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	14 261	14 444	0	0	877	885
Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise	6 833	6 947	1 200	0	1 026	1 062
Biblioteka Katedry Muzykologii	17 449	17 726	5677	5 765	4 467	4 514
Czytelnia Instytutu Wschodniego	2 838	3 017	181	185	124	183
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	15 925	16 337	354	354	4 097	4 106
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	561	803	261	314	68	103
OGÓŁEM	1 555 077	1 549 136	321 227	381 998	172 273	128 474

Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej wpływów czasopism i porządkowania zbiorów. Powyższy przyrost ogólny w zakresie gromadzenia wydawnictw zwartych i czasopism zamyka się liczbą **11 121 wol.** /2004 r. - 20 927/ woluminów i jest niższy w porównaniu z latami ubiegłymi (2003r. – 55 424 wol.) Na dzień 31.12.2005 r. zarejestrowano **1 752** /2004 r. – 1 945) tytułów czasopism polskich i zagranicznych otrzymywanych w ramach prenumeraty, w tym **498** (2004 –617 tytułów zagranicznych z Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymywanych w depozyt. Analizując czasopisma pod względem tytułowym odnotowano na stanie bibliotek **11 367** (2004 - 10 631) tytułów ogółem, w tym **6 631** (2004 - 6 435) tytułów zagranicznych.

Zestawienie tytułowe czasopism w bibliotekach zakładowych w roku 2005

Czasopisma zarejestrowane	Ilość tytułów		W tym prenumerata	
	2004	2005	2004	2005
Polskie	4 196	4 736	1 024	1 011
Zagraniczne	6 435	6 631	921	527
Ogółem	10 631	11 367	1 945	1 538
W tym Biblioteka Uniwersytecka - depozyt			522	498

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono **128 474** jednostek /2004 r. – 172 273/ tj. 43 799 jednostek mniej w stosunku do roku ubiegłego. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki mimo przeprowadzonej dużej selekcji oraz w mniejszym stopniu starodruki, mapy i atlasy. Pojawiają się nowe rodzaje, jak CD-ROMY i to w większych ilościach (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki) dyskietki, płyty kompaktowe, itp. W bieżącym roku odnotowano znaczny wzrost tego typu dokumentów. Cenne zbiory starodruków posiadają trzy biblioteki: Biblioteka Historii Sztuki /473 wol./, Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej /357 wol./, Biblioteka Wydziału Teologicznego /**23 429 wol.**/.

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wymiana. W przypadku kilku bibliotek ma długoletnią tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerszą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej - kontrahentów polskich – 213 /2004 – 213/, zagranicznych – 980 /2004 – 1350/, Biblioteka Instytutu Prahistorii / kontrahentów polskich – 51 /2004 – 47/, zagranicznych – 222 /2004 – 223/, Biblioteka Wydziału Teologicznego - 71 /2004 – 67/, kontrahentów zagranicznych – 175 /2004 - 184/, Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Geologii i Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Filologii Germańskiej. W analizowanym roku odnotowano - **556** /2004 - 585 kontrahentów polskich i **1991** /2004 – 1945/ kontrahentów zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano – **3 575** /2004 – 4 301 / egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano **3 049** /2004 – 2 927/ zagranicznych. Odnotowano spadek źródeł wymiany polskiej, a wzrost zagranicznej, natomiast spadek ilości egzemplarzy wysłanych w ramach wymiany międzybibliotecznej, a wzrost ilości egzemplarzy otrzymywanych.

Wydawnictwa pozyskiwane na zasadzie wymiany międzybibliotecznej stanowią ważne źródło dla badań naukowych i dydaktycznych. Corocznie uaktualnia się listę kontrahentów w celu ukierunkowania polityki wymiany krajowej i zagranicznej.

Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nie opracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach –wol. **171 488** /2004 r. –234 266 wol. w tym 146 000 wol. Wydziału

Teologicznego) i wzrasta w porównaniu z latami ubiegłymi. Stan zbiorów nie zainwentaryzowanych przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie:

1999	-	38 750
2000	-	50 538
2001	-	240 765
2002	-	182 731
2003	-	242 299
2004	-	234 266
2005	-	171 488

Podsumowując można stwierdzić, że 50% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nie opracowanych. Duży procent zbiorów nie zainwentaryzowanych i jego wzrost wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary czy wymiana, łącznych wpływów z różnych źródeł, ilości udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów. W bieżącym roku zarejestrowana duża liczba zbiorów nie wpisanych do inwentarzy wynika z ujawnienia bardziej szczegółowych danych przez Bibliotekę Wydziału Teologicznego /80 % ogółu/.

Moduł gromadzenia wprowadziła tylko jedna jednostka systemu bibliotecznego – informacyjnego: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi aktualnie katalog komputerowy. Nadal są utrzymywane tradycyjne katalogi /kartkowe/: alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników, itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów należą:

- Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii,
- Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki,
- Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej,
- Biblioteka Wydziału Fizyki,
- Biblioteka Instytutu Orientalistyki,
- Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej
- Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej,
- Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej
- Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej
- Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii
- Studium Nauczania Języków Obcych
- Biblioteka Instytutu Geologii,
- Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych,
- Biblioteka Wydziału Chemii
- Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej
- Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej
- Biblioteka Instytutu Prahistorii
- Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych
- Biblioteka Wydziału Teologicznego
- Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu
- Biblioteka Instytutu Historii

Biblioteka Instytutu Językoznawstwa
 Ośrodek Kultury Austriackiej
 Biblioteka Katedry Muzykologii
 Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej

Stopniowo opracowanie komputerowe wprowadzało coraz więcej bibliotek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Do bibliotek, które nie prowadzą katalogu komputerowego komputerowego systemie Horizon należą:

Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji,
 Biblioteka i Czytelnia Brytyjska
 Biblioteka Kolegium Języków Obcych
 Biblioteka Ogrodu Botanicznego
 Biblioteka Ośrodka Alliance Francaise
 Biblioteka Historii Sztuki

Wynika to z braku podłączenia wymienionych bibliotek do ogólnouczelnianej sieci komputerowej. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że większość jednostek opracowuje zbiory komputerowo. Natomiast pozostałe jednostki łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym, przede wszystkim te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej lub pracują w innym systemie (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki – SOWA). Wynika to również z braku przygotowania pracowników, obsady etatowej, jak również wyposażenia w sprzęt komputerowy.

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Nazwa Biblioteki	2003/2004		2004/2005	
	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych	Liczba egzemplarzy książek	Liczba opisów bibliograficznych
Biblioteka Wydziału Biologii	272/190	59/53	190/353	53/65
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	2011/3431	859/1994	3431/2428	1994/1513
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	2013/1945	1300/935	1945/1533	935/517
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	4427/5713	2062/3603	5713/12592	3603/4939
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	8377/4264	3052/1293	4264/1364	1293/1186

Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	5107/ 6080	94/ 4443	6080/ 4640	4443/ 3436
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	1439/ 970	711/ 304	970/ 825	304/ 405
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	2238/ 2548	752/ 989	2548/ 4107	989/ 1093
Biblioteka Wydziału Fizyki	3034/ 1698	1824/ 406	1698/ 949	406/ 257
Biblioteka Instytutu Geologii	963/ 1027	719/ 538	1027/ 611	538/ 417
Biblioteka Instytutu Historii	102712/ 9209	5651/ 7054	9209/ 15402	7054/ 4447
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	2863/ 873	1021/ 434	873/ 1769	434/ 821
Biblioteka Instytutu Prahistorii	828/ 403	338/ 219	403/ 246	219/ 125
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	555/ 818	87/ 196	818/ 908	196/ 348
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	937/ 423	567/ 133	423/ 937	133/ 567
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	498/ 1048	197/ 175	1048/ 579	175/ 118
Biblioteka Instytutu Orientalistyki	179/ 67	122/ 42	67/ 142	42/ 81
Biblioteka Wydziału Chemii	1016/ 530	314/ 198	530/ 852	198/ 267
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	5864/ 4285	1385/ 1239	4285/ 6264	1239/ 1920
Biblioteka Wydziału Nauk	3542/ 3849	1155/ 958	3849/ 5272	958/ 1482

Geograficznych i Geologicznych				
Biblioteka Katedry Muzykologii	1270/ 943	458/ 643	943/ 902	643/ 591
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu	703/ 577	611/ 337	577/ 275	337/ 140
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	192/ 30	1/ 1	30/ 10	1/ 7
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	386/ 307	189/ 170	307/ 602	170/ 0
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	12004/ 11918	2167/ 2072	11918/ 10139	2072/ 2396
Biblioteka Wydziału Teologii	nie podano/ 8590	nie podano/ 6869	8590/ 11098	6869/ 8909
Ośrodek Austriacki i Biblioteka	209/ 961	160/ 680	961/ 1231	680/ 872
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	518/ 283	165/ 50	283/ 1111	50/ 797
OGÓŁEM	164 157/ 74672	26 020/ 37 720	74 672/ 97951	37 720/ 46970

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego **46 970 rekordów** (2004 - 37 720) i **97 951** pozycji bibliograficznych /2004 – 74 672 /. Do roku 2005 opracowano **192 426 rekordów** i wprowadzono do katalogu **619 613 pozycji bibliograficznych** /2004 - 521 662 / tj. 30% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono **18 773** kart katalogowych /2001 r.- 54 402, 2002 r. – 42 422, 2003 – 32 802, 2004 – 30 315/. Dane te świadczą o wdrażaniu modułu katalogowania w systemie HORIZON, spadek ilości kart jest wynikiem odchodzenia od katalogu tradycyjnego i wprowadzania wyłącznie katalogu komputerowego w większym lub mniejszym stopniu przez biblioteki systemu biblioteczno-informacyjnego. Część bibliotek gromadzi wydruki

opracowanych rekordów bibliograficznych dla większego zabezpieczenia danych na życzenie pracowników naukowych.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelni i poza bibliotekę nie zarejestrowano znacznych zmian, o czym świadczą dane w kolejnych latach przedstawione w tabeli poniżej:

Udostępnianie	2001	2002	2003	2004	2005
CYTELNI A	1 006 638	1 172 362	744 262	744 698	721 241
WYPOŻYCZALNI A	613 463	679 043	556 285	550 079	562 615
OGÓŁEM	1 620 101	1 851 405	1 300547	1 294777	1 283 856

W zakresie udostępniania pomiędzy rokiem 2003 a 2004 odnotowano utrzymanie się wypożyczeń mniej więcej na tym samym poziomie. Dane zarejestrowane dla roku 2005 są zaniżone przede wszystkim ze względu na wolny dostęp do półek stosowany w czytelniach kilku jednostek /Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki/ i brak zasad dotyczących obliczeń w tym zakresie oraz przeprowadzane długoterminowe remonty i przygotowania do zmiany lokalizacji zbiorów w bibliotekach: Instytutu Historii Sztuki, Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotece Instytutu Filologii Angielskiej. O powyższej statystyce decyduje ilość studentów na poszczególnych kierunkach, jak i również cena podręczników.

Natomiast odnotowano wzrost indywidualnych kont czytelniczych – **120 689** /2004 – 113 410, 2002 – 147 929 , 2001– 115 775, 2000 – 59 341/. Liczba ta ogranicza się do grona bardziej stałych kręgów czytelników tj. studentów i pracowników poszczególnych wydziałów uczelni. Podkreślić należy, że zwiększyła się liczba czytelników wyższych szkół niepaństwowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym powiększyła się ilość miejsc w czytelniach - **1427** /2004 –1311, 2003 - 1256, 2002- 1189, 2001 – 1170, 2000 – 1282/. Dodatkowo utworzono 74 stanowiska dla użytkowników i pracowników.

Aktualnie największą czytelnię posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki -**136** miejsc/ W związku z koniecznością organizowania stanowisk komputerowych dla czytelników na Wydziale Prawa i Administracji powstała czytelnia wydawnictw elektronicznych, która będzie rozbudowywana po dostarczeniu sprzętu komputerowego.

Do bibliotek posiadających większe czytelnie należą:

Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	136
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	112
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	102
Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	97
Biblioteka Wydziału Chemii	92
Biblioteka Wydziału Teologicznego	72
Biblioteka Instytutu Historii	72
Biblioteka Wydziału Biologii	64

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu tj. rejestracji odwiedzin wszystkich użytkowników. W niektórych czytelniach wprowadzono wolny dostęp do półek /Biblioteka Wydziału Fizyki, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych .Biblioteka i Czytelnia Brytyjska/. W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest odnotowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają nadal na prowadzenie szczegółowej statystyki przy tej formie udostępniania.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czytelń przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	2001	2002	2003	2004	2005
Druki zwarte	640 055	786 060	504 165	513 764	503 438
Czasopisma	286 883	300 904	204 348	194 130	186 298
Zbiory specjalne	51 088	85 398	35 749	36 804	31 505
Ogółem	1 006 638	1 172 362	744 262	744 698	721 241

Powyższe zestawienie obrazuje, że najwięcej udostępnia się wydawnictw zwartych /podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp./. W mniejszym stopniu korzystają użytkownicy z czasopism. W analizowanym roku odnotowano ilość udostępnionych zbiorów do czytelni na tym samym poziomie – **721 241** wol./ 2004r. – **744 698**wol./. Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów /mapy, atlasy/.

Należy zaznaczyć, że stopniowo jest wprowadzany moduł udostępniania-aktualnie w tym module pracuje 15 bibliotek. Uzależniony jest w dużym stopniu od wyposażenia danej jednostki w sprzęt komputerowy.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów i to przede wszystkim w okresie wakacyjnym /lipiec, sierpień, wrzesień/. W

analizowanym roku wdrożono w życie Zarządzenie Rektora UAM Nr 135a z dnia 1 stycznia 2005 r. dotyczące przeprowadzania skontrum księgozbiorów w bibliotekach systemu na podstawie przygotowanych planów na rok 2005 i lata kolejne 2006 - 2009. W 2005 r. zaplanowano inwentaryzację zbiorów w 14 jednostkach. Nie wykonano w 4 jednostkach ze względu na etap scalania lub remonty. Dodatkowo przeprowadzono skontrum w Bibliotece Prawa i Administracji ze względu na zmianę kierownika biblioteki oraz w Bibliotece Instytutu Filologii Germańskiej. Wykazano ubytki względne i bezwzględne. Poza tym w ramach selekcji wykreślono ze zbiorów **4 399** wol./2004 – 11 503 wol./ wydawnictw zwartych. Również w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano prace porządkowe na szerszą skalę związane przede wszystkim z założeniem inwentarzy, ustaleniem stanu majątkowego, czyli wartości posiadanego księgozbioru. W wyniku tych prac ustalono stan zbiorów nie opracowanych na 151 200 wol. /2004 – 146 000 wol./.

Przede wszystkim w okresie letnim przeprowadzano porządkowanie zbiorów, w związku z zaplanowanym przeniesieniem do nowego budynku w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Angielskiej, Instytutu Filologii Romańskiej, Instytutu Filologii Rosyjskiej. W Bibliotece Katedry Muzykologii zabezpieczono archiwalny zbiór nagrań dźwiękowych. W Bibliotece Katedry Skandynawistyki i Baltologii opracowano zbiory łotewskie i przekazano Bibliotece Instytutu Językoznawstwa.

**INWENTARYZACJA ZBIORÓW BIBLIOTEK ZAKŁADOWYCH SYSTEMU
BIBLIOTECZNO INFORMACYJNEGO UAM 2005**

L.p.	Nazwa biblioteki/ kierownik biblioteki	SKONTRUM / termin/	
		Ostatnie	Termin planowany
1.	Bibl.Dydaktyczna Wydziału BIOLOGII Mgr Violetta Morasz	2003	2005
2.	Bibl.Instytutu FILOLOGII POLSKIEJ Mgr Irena Horbowy	1995	2005 /okres letni/częściowe
3.	Bibl.Wydziału FIZYKI Mgr Maria Marciniak	nie znany	2005
4.	Bibl.OBSERWATORIUM ASTRONOMICZNEGO Mgr Justyna Gołębiewska	2000	2005
5.	Bibl.Instytutu ETNOLOGII I ANTROPOLOGII KULTUROWEJ Mgr Iwona Grzegorzczak	1985	2005 /VIII i IX/część
6.	Bibl.Instytutu PRAHISTORII Dr Barbara Stolpiak	1979/1980	2005 VIII i IX
7.	Bibl.Wydziału MATEMATYKI I INFORMATYKI Mgr Halina Wydra	1993	2005 IX
8.	Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk SPOŁECZNYCH i Wydziału STUDIÓW EDUKACYJNYCH Mgr Irena Jagodzińska	1993	2005/okres letni/częściowe

9.	Bibl.Instytutu JĘZYKOZNAWSTWA Mgr Halina Dobska	częściowe 1994	2005 /okres letni/ częściowe
10.	Bibl.Instytutu FILOLOGII ROSYJSKIEJ Mgr Janina Mickiewicz-Turska	1982/83 2001 częściowe	koniec 2005
11.	Bibl.Katedry ORIENTALISTYKI Mgr Maria Weber	nie znany	2005 / okres letni/
12.	Bibl.Instytutu LINGWISTYKI STOSOWANEJ Mgr Elżbieta Piasecka	nie znany	2005 / okres letni/ częściowe
13.	Bibl.Wydziału PEDAGOGICZNO- ARTYSTYCZNEGO w Kaliszu Mgr Katarzyna Krzemińska	nie odbyło się	2005 / IX/
14.	Bibl.INSTYTUTU WSCHODNIEGO Mgr Danuta Urbaniak	2004 /lato/	2005 /VII i VIII/

Odnotowano w kilku jednostkach cząstkowe selekcje wydzielonych zbiorów w obrębie księgozbioru danej jednostki. W skali całego roku na bieżąco były wykonywane prace w bibliotekach: Wydziału Neofilologii /za wyjątkiem Katedry Skandynawistyki i Baltologii oraz Katedry Orientalistyki/, Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Teologicznego, Wydziału Biologii i Wydziału Fizyki.

W okresie letnim przeprowadzono po raz pierwszy przetarg nieograniczony na oprawę książek i czasopism oraz inne usługi introligatorskie. Zapotrzebowanie zgłosiło 21 jednostek systemu i oprawiono – **2 859 wol.** /2004 - 2 286 2003 – 534, 2002 – 3 324, 2001 – 3 592 wol., 2000 r. - 5 254 wol./ Zarejestrowana ilość jest wyższa w porównaniu z rokiem ubiegłym. Poziom pod względem statystycznym na jakim kształtuje się oprawa jest wynikiem braku środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich. Porównując okres pięcioletni można stwierdzić spadek oprawianych egzemplarzy. Zaistniała sytuacja przy braku środków finansowych, wzroście liczby studentów utrudnia w pewnym stopniu rozwój procesu dydaktycznego. Znaczna część podręczników i skryptów udostępniana jest w bardzo złym stanie.

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów w tych jednostkach, gdzie zaistniała konieczność ze względu na ich specjalizację, mając na uwadze aktualizację i stopień wykorzystania księgozbiorów.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji dotyczącej zbiorów specjalnych przygotowywano do ubytowania przede wszystkim prace magisterskie i tytuły wydawnictw nieaktualnych z problematyką badań i programem studiów – **43 779 wol.** /2004 – 47 000, 2003 – 45 000, 2002 r. – 65000, 2001 - 82 603 wol., 2000 - 54 682 wol./ .

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon w dalszym ciągu biblioteki koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie:

1. uzupełnienia, wymiany i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego,
2. uzyskania środków finansowych na retrokonwersję,

3. utworzeniu stanowisk komputerowych dla czytelników.

Realizując powyższe zadania przy nawiązaniu współpracy z władzami dziekańskimi, kilka bibliotek uzyskało fundusze ze środków inwestycyjnych uczelni na zakup nowych komputerów i sprzętu uzupełniającego (Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Wydziału Biologii).

Przeprowadzając rozeznanie co do bazy sprzętu komputerowego w sieci stwierdzono, że funkcjonuje – **223** /2001 – 152, 2002 r. – 205, 2003 – 217, 2004 - 236 / zestawów komputerowych, 35 drukarek i 3 skanery. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji – 25, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych – 24, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki /18/, Biblioteka Wydziału Teologicznego, Biblioteka Instytutu Historii /17/, Biblioteka Wydziału Fizyki /12/, Biblioteka Wydziału Chemii /15/, Biblioteka Wydziału Teologii /14/, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych /12/, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej /12/, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej /10/.

Zakup nowego sprzętu komputerowego jest realizowany z dużym opóźnieniem /przetargi/, a jego instalacja wymaga przeprowadzenia modernizacji sieci teleinformatycznej w kilku jednostkach systemu biblioteczno-informacyjnego.

Zapewnienie dobrego sprzętu komputerowego pod względem technicznym jest ważne dla wprowadzania kolejnych modułów. Udostępnianie zbiorów komputerowe prowadzą w skali sieci biblioteki: Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Instytutu Geologii. Do wprowadzenia modułu udostępniania przygotowuje się Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej. Opóźnienia są spowodowane brakiem komputerów.

W dalszym ciągu w 13 bibliotek /2003-22/ były kontynuowane prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Udział poszczególnych jednostek był uzależniony od przyznanych środków finansowych na wydziałach.

W roku 2005 została przeprowadzona w Bibliotece Instytutu Historii dalsza **konwersja kont czytelnicznych z systemu SOWA na HORIZONA** . Aktualnie w bibliotece do bazy HORIZONA są wprowadzane czasopisma oraz poprawiane opisy wydawnictw zwartych po konwersji z SOWY. **Najwięcej problemów z prawidłowym wdrażaniem systemu HORIZON sprawia moduł udostępniania i zamawiania:**

1. wadliwe ustawienie parametrów tzn. sumowanie wypożyczeń z BU i biblioteki macierzystej jednostki powoduje błąd bazy,
2. łączenie kategorii czytelników w bibliotekach instytutowych (obowiązują inne regulaminy),
3. brak automatycznej zmiany stanu dostępności egzemplarza po zamówieniu przez czytelnika,
4. konieczność ręcznej korekty statusu dla pozycji przeznaczonych do korzystania na miejscu,
5. brak historii wypożyczeń dla poszczególnych egzemplarzy,
6. niejasne komunikaty dla użytkowników przy zamawianiu wydawnictw na stanie inwentarzowym jednostki.

W ciągu roku zostały przeprowadzone uzupełniające szkolenia dla pracowników zainteresowanych jednostek systemu biblioteczno-informacyjnego.

W bieżącym roku serwis nad sprzętem komputerowym nadal powierzono Samodzielnej Sekcji Komputerowej Biblioteki Uniwersyteckiej. Tego typu usługami nie były zainteresowane jednostki funkcjonujące w ramach wydziałów z wyłączeniem Wydziału Fizyki i Wydziału Matematyki i Informatyki.

Najważniejszymi problemami, jakie pozostały nadal do rozwiązania są przy wdrażaniu komputeryzacji są:

1. brak nowych zestawów komputerowych,
2. brak połączenia do sieci ogólnouczelnianej n/w bibliotek:
  - Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
  - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
  - Biblioteki Ogrodu Botanicznego.

Należy podkreślić, że w analizowanym roku udało się zainstalować komputery w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji pełniącej ważną funkcję w systemie biblioteczno-informacyjnym. Biblioteka nadal oczekuje na sprzęt komputerowy.

Utworzono stanowiska komputerowe dla czytelników w celu umożliwienia przeglądania katalogu komputerowego zbiorów, jak mające na celu ułatwienie dostępu do Internetu i to przede wszystkim w jednostkach, gdzie na wydziałach nie funkcjonują pracownie komputerowe. Najwięcej stanowisk dla czytelników posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki /14/. Ogółem odnotowano **115** przeglądarek dla użytkowników /2004 r. – 105/. W związku z wprowadzaniem katalogu komputerowego muszą być tworzone we wszystkich jednostkach stanowiska komputerowe dla użytkowników.

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska prowadziła udostępnianie w **systemie Alice for Windows. System został zakupiony przez British Council dla sieci Bibliotek Brytyjskich w Polsce.** Dzięki **wdrożonemu systemowi** wzrosła możliwość pobierania kar i kontroli nad całym księgozbiorem. Aktualnie trwają prace nad stworzeniem katalogu centralnego, który będzie dostępny na stronie www British Council.

W dalszym ciągu - po wstępnych ustaleniach i przekazaniu bazy danych - **Biblioteka Historii Sztuki** oczekuje na **konwersję programu SOWA.**

Nadal istnieje zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy, jak również konieczna jest częściowa wymiana sprzętu zarejestrowanego na stanie poszczególnych jednostek.

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od ilości wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są 2 do 3 razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wystawy publikacji pracowników, mające na celu prezentację dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Katedry Muzykologii, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i

Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Instytutu Językoznawstwa przy współpracy z IPS).

Ważniejsze wystawy tematyczne zostały przygotowane przez poniżej zamieszczone biblioteki:

Nazwa biblioteki	Wystawy tematyczne
Biblioteka Wydziału Biologii	Wystawa książek zagranicznych z dziedziny biologii przy współpracy z IPS
Biblioteka Wydziału Chemii	Trzy wystawy poświęcone nowościom wydawniczym z dziedziny chemii przy współpracy z IPS
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	Wystawa książek zagranicznych przy współpracy z IPS
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	Henryk Sienkiewicz w stulecie nagrody Nobla, Jubileusz działalności prof. Jerzego Rzepki Życie i twórczość Jana Pawła II
Biblioteka Katedry Filologii Słowiańskiej	Literatura Bośni i Hercegowiny – luty, 2005, Literatura macedońska – czerwiec, 2005 Literatura chorwackiego postmodernizmu, październik, 2005
Biblioteka Wydziału Fizyki	Dwie wystawy zagranicznej książki naukowej – 19 – 21.VI. 2005 i 29.11 – 1.12.2005
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	Wystawa publikacji pracowników
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	Wystawa publikacji pracowników
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	Wystawa publikacji pracowników z okazji powołania Instytutu
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	40 – lecie rusycystyki poznańskiej 18-22.04.2005 Władimir Wysockij (1938-1980) – 25.04.-25.06.2005 Siergiej Aleksandrowicz Jesienin (1895-1925) – 25.06.-31.08.2005 Goroda naszymi zachodnimi sąsiedzi – 03.09.2005 – 30.09.2005 Perły Syberii – 17.10.-20.XI.2005 r. Sowriemiennaja russkaja i ukraińska roźdiestwiennskaja i nowgorodniaja otkrytka -3.12 - 31.12.2005
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	Wystawa zagranicznej książki naukowej z dziedziny nauk o Ziemi – czerwiec - 2005 r.
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	Faces & Places – wystawa nowej prozy brytyjskiej – I, II.2005 Wystawa podręczników wydawnictwa Cambridge University Press.- III, XI.2005 Wystawa podręczników wydawnictwa Macmillian – IV, IX.2005 Wystawa książek wydawnictwa Longman – X.2005 Wystawa książek A Book for Christmans – XII.2005

Ośrodek Kultury Austriackiej i Biblioteka	Wystawa malarstwa Wandy Gostyńskiej
Biblioteka Instytut Filologii Angielskiej	Twórczość laureata nagrody Nobla – Herolda Pantera – XI.2005 Książki z zakresu językoznawstwa historycznego, Stosunki we wspólnocie europejskiej

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej ma Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej oraz Ośrodek Kultury Austriackiej. Przy współpracy z Instytutem Filologii Germańskiej Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej zorganizowała nowy cykl wykładów dotyczących tematyki tłumaczeń. W związku z profilem swej działalności statutowej Austriacki Ośrodek Kultury Centrum Egzaminacyjne OSD propaguje kulturę austriacką poprzez organizowane egzaminy i kursy języka niemieckiego, wykłady i wieczory autorskie. Organizuje kursy języka niemieckiego na wszystkich poziomach zaawansowania, konwersacje z lektorem z Austrii oraz kursy przygotowawcze do egzaminów z języka niemieckiego. Współpracuje z wieloma partnerami polskimi i zagranicznymi oraz instytucjami kulturalnymi miasta Poznania, z prasą, telewizją i radiem.

W roku sprawozdawczym **Biblioteka Wydziału Chemii prowadziła** współpracę z **Akademią Medyczną**, zapoczątkowaną w roku 2004 w zakresie zapisów do **bazy „docmed”** wprowadzając wszystkie tytuły i roczniki posiadanych czasopism i rozpoczęła skanowanie zamawianych artykułów oraz wysyłanie pocztą elektroniczną.

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek zakładowych uczestniczą w procesie dydaktycznym poprzez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych /Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne/. Pani dr Barbara Stolpiak z Biblioteki Instytutu Prahistorii prowadziła wykłady fakultatywne: Szklarstwo pradziejowe i Szklarstwo średniowieczne. Poza tym pod jej kierunkiem odbywają się praktyki terenowe z zakresu archeologii. Wszystkie biblioteki wydziałowe i instytutowe organizują zajęcia dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z regulaminem udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego oraz wykazem podręczników obowiązujących w toku studiów.

Bibliotekarze biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej. Ogółem opublikowano - **20** artykułów i notatek /Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Ośrodek Kultury Austriackiej/1999 – 41, 2000 – 36, 2001 – 45, 2002 – 55, 2003 – 18, 2004 – 19/.

Pracownicy Instytutu Filologii Rosyjskiej uczestniczą w pracach dotyczących opracowania i składu komputerowego materiałów wydawanych przez Instytut. Pani mgr J.Mickiewicz-Turska przygotowała skład komputerowy trzech wydawnictw

instytutowych wraz z łamaniem i wydrukiem postscriptowym na kalkach technicznych.

Należy zaznaczyć, że pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego w coraz większym stopniu uczestniczą w opracowywaniu informatorów na rekrutację w danym roku akademickim, jak również w przygotowywaniu wykazów publikacji naukowych instytutów czy wydziałów.

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła wygłaszając referaty. Kierownik Biblioteki Instytutu Prahistorii – dr B. Stolpiak uczestniczyła w I Ogólnopolskim Forum Szlaku Cysterskiego. Przygotowała publikacje dotyczące badań na zachodniopomorskim odcinku szlaku cysterskiego. Opublikowała materiały dotyczące warsztatów rzemieślniczych średniowiecznego placu budowy na przykładzie opactwa cysterskiego w Bierzwniku. Pracownik Biblioteki Historii Sztuki – mgr Przemysław Krzysztofiak uczestniczył w dwóch konferencjach: Dzieje i skarby kościoła Mariackiego w Toruniu (IV.2005 r.), Rola muzeów w turystyce i krajoznawstwie (X.2005). W Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego p. dr Henryk Kuźmiński przygotował 30 prelekcji dla młodzieży szkolnej.

Ośrodek Kultury Austriackiej prowadził w dalszym ciągu kursy z języka niemieckiego, mając status licencjonowanego centrum egzaminacyjnego, co daje możliwość studentom UAM i innych uczelni uzyskanie dyplomu potwierdzającego znajomość języka niemieckiego. Przeprowadzono trzykrotnie egzaminy /luty, maj, czerwiec/ 2005 roku. W kursach z języka niemieckiego uczestniczyło ogółem – **157** osób /2004 – 149/, przy czym certyfikaty z języka niemieckiego uzyskało – **77** osób /2004 - 114 osób/. Również przez pracowników Ośrodka Kultury Austriackiej były prowadzone prezentacje dla szkół Poznania i okolic, w których uczestniczyło – **168** /2004 – 230/ osób. Również mieli możliwość uczestniczenia w 3 konferencjach organizowanych przez Austriackie Towarzystwo Literackie w Wiedniu i St. Petersburgu. Przedstawiciele Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej uczestniczyli w szkoleniu w Warszawie zorganizowanym przez British Council.

W skali sieci bibliotek zakładowych **1** /2004 r. – 6 / osoba zaliczyła miesięczny staż w Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej w związku z awansowaniem na stanowisko kustosza /Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej/ i 1 osoba zaliczyła egzamin państwowy dla bibliotekarzy dyplomowanych /Austriacki Ośrodek Kultury/.

W szkoleniach uzupełniających organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką uczestniczyło 15 osób. Dodatkowo pracownicy brali udział w warsztatach szkoleniowych organizowanych zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W systematycznie organizowanych szkoleniach dla osób nowoprzyjętych brało udział 7 osób. Zgodnie z obowiązującym zarządzeniem zaliczali część teoretyczną i praktyczną.

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym zakończono remonty w Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego, Bibliotece Ośrodka Kultury Austriackiej, Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej, Bibliotece Instytutu Prahistorii Bibliotece Instytutu Historii.

W Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego wymieniono instalację elektryczną i oświetlenie, co było powiązane z koniecznością wymalowania pomieszczeń. Również wyposażono pomieszczenia w nowe regały.

W Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej utworzono przejście do Biblioteki Novum, zamurowano okna w czytelnicy i magazynie Biblioteki.

W Bibliotece Instytutu Historii celem remontu pomieszczenia było wymalowanie trzech pokoi dla pracowników. Bibliotece przyznano jeden pokój dla pracowników z przeznaczeniem dla opracowywania zbiorów. Zgodnie z przyjętym zarządzeniem wprowadzono zakaz wchodzenia pracowników Instytutu do magazynów bibliotecznych.

W Bibliotece Instytutu Filologii Angielskiej przeniesiono zbiory z dwóch pomieszczeń do nowego budynku na parter w celu zorganizowania nowej wypożyczalni. Wyposażono I poziom w sprzęt meblowy typu lada do udostępniania zbiorów i regały oraz wózki biblioteczne.

Prace prowadzone nad budową Biblioteki Wydziału Neofilologii utrudniały w pewnym stopniu działalność bibliotek instytutowych funkcjonujących w budynku Collegium Novum. Połączenie dwóch budynków w najbliższej przyszłości wymagało na bieżąco konsultacji szczegółowych pod względem technicznym.

Należy podkreślić, że kolejne biblioteki oczekują na środki finansowe z przeznaczeniem na prace remontowe. **W bardzo trudnych warunkach nadal pracują Biblioteka Instytutu Orientalistyki i Biblioteka Instytutu Językoznawstwa. Znaczna ilość zbiorów jest nie opracowana i przechowywana w kartonach.** Sytuację może zmienić jedynie oddanie do użytku pomieszczeń w gmachu Biblioteki Novum.

XI. Podsumowanie

Podsumowując problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego, to:

- podłączenie do sieci ogólnouczelnianej 3 bibliotek:
  - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
  - Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
  - Biblioteki Ogrodu Botanicznego.
- uaktywnienie gniazd sieciowych w pomieszczeniach bibliotecznych i zainstalowanie dodatkowych,
- uzyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retrokonwersją zbiorów,
- wymiana, modernizacja i uzupełnienie sprzętu komputerowego w poszczególnych jednostkach – sprzęt na stanie kilkunastu jednostek jest bardzo zły pod względem technicznym,
- kontynuowanie szkoleń uzupełniających w zakresie poszczególnych modułów związanych z wdrażaniem systemu HORIZON i warsztatów szkoleniowych,
- dbałość o właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu właściwego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,
- zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułów udostępniania i gromadzenia.
- nawiązanie lepszej współpracy między bibliotekami zakładowymi a Biblioteką Uniwersytecką w zakresie wymiany dubletów i druków zbędnych – propozycja listy elektronicznej.
- opracowanie programu mającego na celu rozwiązanie dotychczasowych problemów dot. **prenumeraty czasopism polskich i**

zagranicznych (bieżąca informacja, rozliczenia finansowe) w ramach prowadzonej prenumeraty na dany rok kalendarzowy przez BU – centralna prenumerata czasopism spowodowała zwiększenie kosztów zakupu, jak również duże opóźnienia, a także braki w dostawie,

- usprawnienie zarządzania centralnym serwisem komputerowym /ustalenia przyjęte na spotkania w dniu **17.06.2005** r., nie rozwiązują problemów do końca/,

- brak ustalonego budżetu dla kilkunastu jednostek systemu biblioteczno-informacyjnego na dany rok kalendarzowy,

- dokonanie konwersji zbiorów w programie SOWA w pozostałych jednostkach /Biblioteka Instytutu Historii Sztuki/,

- dopracowanie systemu Horizon pod względem zapisu niektórych pism i alfabetów, a przede wszystkim możliwości odczytywania /problem z katalogowaniem książek w języku wietnamskim- nie są odczytywane znaki diakrytyczne/. **Bardzo dużo książek w językach orientalnych czeka na zinwentaryzowanie i opracowanie. Studenci nie mogą korzystać z tych książek, a z pewnością byłyby im przydatne w toku studiów.**

Opracowała

Mgr Danuta Czaja